

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 345. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915687473632/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

nerede udgiver af værket, Dalgas' barndomsven og litterære executor Axel Mielche (1871-1949) i et brev: »Kære Dalgas, jeg er nu færdig. Blot endnu 9 Spørgsmaal«. Så følger en opremsning af en række konkrete problemer i forbindelse med *Dommedags Bogs* tekst, og brevet slutes med en kort hilsen, der udtrykker bekymring for Dalgas' helbred. Under problem 6 står der en lidt underlig bemærkning. Det drejer sig om navnet på Buddhas erkendelsestræ, og Mielche skriver: »Har ikke vor fælles Ven digtet med her? ...« (brevet findes NKS 4956,4^o).

Problemerne løses tilsyneladende i Mielches forord til bogens første udgave i 1903. Her står, at Dalgas var syg under udarbejdelsen af *Dommedags Bog*. »Hans Øjne var da så svage, at han maatte diktere den Ord for Ord og aldrig selv har set blot en Linie af den.« Det var Axel Mielche selv og en anden barndomsven, maleren Johannes Nørretranders (1871-1957), der modtog diktat. Men som Aage Henriksen nævner i sit Forord til 1965-udgaven, rejser disse udtalelser mindst lige så mange problemer, som de løser. Dalgas skrev bl.a. *Kundskabens Bog* i denne periode, og hans brug af tidligere manuskripter og studieprotokoller, som er en forudsætning for den form, *Dommedags Bog* har fået, dementierer væsentlige elementer af Mielches forklaring. På den anden side viser den lange række ortografiske inkonsekvenser i teksten og perioder præget af mundtlighed, at flere hænder har været i gang, og at teksten i hvert fald stedvis er dikteret.

Hvorom alting er, er der blevet spundet et net af myter omkring forløbet den vinter, hvor Ernesto Dalgas og hjælpere i én lang inspireret proces af erindring, diktat og redigering fik skabt dette mærkelige værk.

Manuskriptet blev tilintetgjort efter bogens trykning, så det er ikke muligt at komme spørgsmålenes besvarelse nærmere ved analyser af originalmanuskriptet. Vi har blot den trykte version af værket at holde os til, og denne udgave søger så loyalt som muligt at genskabe Mielches tekst med alle dens inkonsekvenser, der jo bærer vidne om tilblivelsesprocessen.